

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СХВАЛЕНО

вченою радою Одеського
національного медичного університету
від «__» _____ 2024 р.
протокол № _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

ректор Одеського національного
медичного університету

_____
Валерій ЗАПОРОЖАН
введено в дію наказом ОНМедУ
від «__» _____ 2024 р.
№ _____

ПОЛОЖЕННЯ
про внутрішній моніторинг якості освіти в Одеському національному
медичному університеті

Одеса
2024

1. Загальні положення

1.1. Положення про внутрішній моніторинг якості освіти в Одеському національному медичному університеті (далі - Університет) розроблено з метою унормування процесів організації і проведення внутрішнього моніторингу якості освіти та освітньої діяльності в Університеті.

1.2. Положення про внутрішній моніторинг якості освіти в Одеському національному медичному університеті (далі - Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017 року № 2145-VIII, «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII, «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 року № 848-VIII, Статуту Одеського національного медичного університету, Положення про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в Одеському національному медичному університеті, Положення про порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСКІ-1 та 2) в Одеському національному медичному університеті, Правил внутрішнього трудового розпорядку.

1.3. Внутрішній моніторинг якості освіти (далі моніторинг) – система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти та освітньої діяльності в Університеті, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей, і прийняття на цій основі обґрунтованих управлінських рішень щодо підвищення якості освіти та удосконалення освітньої діяльності Університету.

1.4. Завданнями моніторингу в Університеті є:

- вироблення комплексу показників, що забезпечують цілісне уявлення про стан якості освіти в Університеті;
- інформаційне забезпечення аналізу й прогнозування стану й динаміки зміни рівня якості освіти;
- надання всім учасникам освітнього процесу та зовнішнім стейкхолдерам достовірної інформації про якість освіти в Університеті;
- інформаційне забезпечення процесу прийняття обґрунтованих управлінських рішень з проблем підвищення якості освіти;
- надання рекомендацій щодо підвищення ефективності та якості освітньої діяльності в Університеті.

1.5. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Здобувані вищої освіти - особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Освітня діяльність - діяльність закладів вищої освіти, спрямована на

організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу.

Освітній процес - система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей.

Результати навчання - знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів.

Студентоцентроване навчання - підхід до організації освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

Якість вищої освіти - відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

Якість освітньої діяльності - рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

1.6. Моніторинг проводиться відповідно до таких принципів:

- систематичності та системності;
- доцільності;
- прозорості моніторингових процедур та відкритості;
- безпеки персональних даних;
- об'єктивності одержання та аналізу інформації під час моніторингу;
- студентоцентрованого навчання;
- відповідального ставлення до своєї діяльності суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу.

1.7. Моніторинг проводиться на рівнях:

- викладач - кафедра - факультет - університет;
- здобувач вищої освіти - група - курс - факультет - спеціальність;

- навчальна дисципліна - цикл підготовки - освітня програма - рівень вищої освіти.

1.8. Вимоги цього Положення є обов'язковими для всіх співробітників Університету, які приймають участь в організації та проведенні моніторингу якості освіти.

2. Суб'єкти і об'єкти внутрішнього моніторингу якості освіти

2.1. Участь у підготовці та проведенні моніторингу беруть:

- суб'єкти, які ініціюють проведення моніторингу (далі - ініціатори моніторингу);
- суб'єкти, які проводять моніторинг (далі - суб'єкти моніторингу);
- суб'єкти, які залучаються до опитування, спостереження або виконання письмових робіт (завдань) моніторингу на етапі проведення дослідження (далі - учасники дослідження).

2.1.1. Ініціаторами моніторингу можуть бути:

- ректор Університету;
- проректор з науково-педагогічної роботи;
- начальник навчального відділу;
- начальник навчально-методичного відділу;
- керівник сектору забезпечення якості освіти;
- декан факультету;
- керівник НВК ІТН;
- студентське самоврядування;
- інші суб'єкти можуть ініціювати та проводити моніторинг за погодженням з ректором Університету.

2.1.2. Суб'єктами моніторингу є: співробітники навчального відділу; співробітники сектору забезпечення якості освіти; представники студентського самоврядування; інші особи, які призначені ректором Університету.

2.1.3. Учасниками моніторингу можуть бути: здобувачі вищої освіти, що навчаються в Університеті; науково-педагогічні працівники; адміністративний персонал університету; випускники Університету.

2.2. Об'єктами моніторингу є:

- реалізація державної політики у сфері вищої освіти, контроль за дотриманням кафедрами, факультетами університету законодавчих актів та нормативно-правових документів про вищу освіту;
- знеособлена інформація про учасників освітнього процесу;
- різні види діяльності учасників освітнього процесу (навчальна, методична, організаційна, виховна, підвищення кваліфікації тощо);

- умови здійснення освітньої діяльності (матеріально-технічні, санітарно-гігієнічні, нормативно-правові, кадрові, навчально-методичні тощо);
- вивчення та узагальнення стану організації навчальної та методичної роботи факультетів та кафедр Університету;
- вивчення стану відповідності навчальних та робочих навчальних програм нормативних та спецдисциплін установленим нормам;
- результати запровадження освітніх змін, інновацій;
- результати навчання та розвитку здобувачів освіти, формування їх компетентностей з відповідних дисциплін, які викладаються на кафедрі;
- задоволеність здобувачів вищої освіти якістю надання освітніх послуг;
- інші об'єкти, визначені у Програмі.

3. Види внутрішнього моніторингу якості освіти

3.1. Моніторинг кількісних та якісних показників кадрового забезпечення освітньої діяльності здійснюється на основі таких якісних характеристик:

- базова освіта, науковий ступінь, вчене звання;
- стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи;
- результативність наукової діяльності;
- результативність навчальної, методичної та виховної роботи;
- підвищення кваліфікації.

3.2. Відповідність спеціальності викладача навчальній дисципліні визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або про науковий ступінь, або про вчене звання або науковою спеціальністю, або досвідом практичної роботи за відповідним фахом, або проходженням відповідного науково-педагогічного стажування та наявністю публікацій з цієї навчальної дисципліни у рецензованих закордонних або фахових наукових виданнях України, або виданого підручника чи навчального посібника з цієї навчальної дисципліни згідно з вимогами МОН, МОЗ України.

3.3. Моніторинг якості навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності є однією із базових складових визначення якості освітнього процесу, якості підготовки здобувачів вищої освіти і передбачає виявлення наявності затверджених у встановленому порядку:

- освітньої (освітньо-професійної або освітньо-наукової) програми;
- навчального плану;
- робочого навчального плану;
- робочих програм з кожної навчальної дисципліни освітнього процесу;

- навчально-методичних комплексів навчальних дисциплін;
- програм практичної підготовки, робочих програм практик;
- методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів.

3.4. Моніторинг якості викладання в Університеті здійснюється у формі відкритих занять, взаємовідвідувань, контрольних відвідувань, анкетування та самооцінювання.

Для комплексної оцінки проведення відкритого заняття викладачем кафедри залучається комісія, що створюється за розпорядженням проректора з науково-педагогічної роботи. До складу комісії входять: проректор з науково-педагогічної роботи, начальник навчального відділу; начальник навчально-методичного відділу; керівник сектору забезпечення якості освіти; декани факультетів, експерти з профілю дисципліни. За результатами проведеного відкритого заняття експерти та представники адміністрації заповнюють чек-лист. По чек-листу, що заповнюють експерти, оцінюється якість викладання дисципліни та педагогічна кваліфікація викладача. За результатами фахового оцінювання може бути здійснене адміністративне рішення.

3.5. Моніторинг якості результатів навчання здобувачів дає змогу виявити відхилення між очікуваними показниками та отриманими результатами через зворотний зв'язок, а також визначає відповідність рівня набутих знань і вмінь здобувачами, сформованих компетентностей вимогам нормативних документів щодо вищої освіти. Моніторинг якості результатів навчання здобувачів вищої освіти передбачає здійснення щорічного/щосеместрового контролю за якістю знань, умінь та навичок здобувачів з навчальних дисциплін, проводиться на рівні викладач - кафедра - деканат - ректорат і включає кілька видів: вхідний контроль; поточний контроль; підсумковий контроль; контроль залишкових знань; атестація здобувачів вищої освіти. Проведення всіх видів контролю регулюється Положенням про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в Одеському національному медичному університеті.

3.6. Для додаткового виявлення реального стану справ та об'єктивності спостереження здійснюється моніторинг задоволеності здобувачів вищої освіти та/або випускників Університету якістю надання освітніх послуг та освітньої діяльності, професіоналізмом та педагогічною майстерністю викладачів, підтримкою академічної доброчесності, застосуванням сучасних освітніх технологій, нововведень у навчально-методичному забезпеченні за певною освітньою програмою, спеціальністю (або на конкретному факультеті) на певному рівні вищої освіти.

4. Організація та технологія внутрішнього моніторингу якості освіти

4.1. Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться відповідно

Програми моніторингу, формується навчальним відділом разом з керівником сектору забезпечення якості освіти та затверджується на початку навчального року Вченою радою Університету. У Програмі визначаються вид, суб'єкти, об'єкт(и), строки і процедури проведення моніторингу, порядок визначення результатів моніторингу, строки та форми узагальнення результатів моніторингу, а також оприлюднення результатів моніторингу (інформування про них). Програма моніторингу оприлюднюється на сайті університету.

4.2. Програма внутрішнього моніторингу визначається з урахуванням вимог цього Положення, Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті, Положення про порядок проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСКІ-1 та 2) в Одеському національному медичному університеті, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Одеському національному медичному університеті та інших нормативних документів з організації освітнього процесу в Університеті.

4.3. Вид і рівень моніторингу, порядок оприлюднення результатів моніторингу (інформування про результати моніторингу), обладнання та інші ресурси, які використовуються суб'єктами моніторингу, визначаються до його початку відповідним розпорядженням ініціатора моніторингу.

4.4. Моніторинг проводиться державною мовою, крім випадків, коли для досягнення цілей моніторингу доцільним є його проведення англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу, мовою корінного народу або національної меншини України.

Проведення моніторингу іншою мовою, крім державної, має бути обґрунтовано в Програмі.

4.5. Моніторинг проводиться у такі етапи:

- планування та підготовка моніторингу (визначення мети та завдань моніторингу; визначення суб'єктів та об'єктів моніторингу; визначення критеріїв і показників оцінювання результатів дослідження; розробка інструментарію моніторингу тощо);
- розробка Програми та графіку моніторингу;
- проведення моніторингу;
- збір та оброблення результатів моніторингу;
- аналіз та інтерпретація (узагальнення та пояснення результатів, формулювання висновків тощо) результатів моніторингу;
- оприлюднення результатів моніторингу (інформування про результати моніторингу);
- формулювання рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень за результатами моніторингу.

4.6. Методами проведення моніторингу можуть бути:

- опитування (анкетування та інтерв'ювання зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів);
- тестування;
- спостереження за освітнім процесом та освітньою діяльністю на кафедрі;
- фокус-група;
- аналіз документації кафедри;
- аналіз статистичних даних про стан результатів навчання з дисциплін, які викладаються на кафедрі за встановленими формами звітності;
- аналіз результатів ОСКІ на 3 та 6 курсах та КРОК 1,2 та 3;
- вивчення документації, статистичної або оперативної інформації, матеріалів, розташованих на інформаційних електронних ресурсах Університету тощо;
- експертне оцінювання;
- інші методи, визначені у Програмі.

4.7. Для забезпечення моніторингу суб'єкти моніторингу забезпечують інформування учасників щодо вимог проведення моніторингу; дотримання етичних правил поведінки під час проведення моніторингу; безпечні умови для всіх учасників дослідження під час його проведення.

4.8. Учасники моніторингу повинні дотримуватися вимог проведення моніторингу, про які вони були поінформовані; виконувати інструкції осіб, які проводять моніторинг, щодо процедури моніторингу; дотримуватися правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності.

4.9. Обробка, накопичення і аналіз інформації, отриманої в ході моніторингу, проводиться співробітниками сектору забезпечення якості освіти відповідно до їх посадових обов'язків.

4.10. До початку проведення планової перевірки стану організації навчальної та методичної роботи кафедр Університету на кафедрі має бути проведено самообстеження з метою виявлення невідповідностей затвердженим вимогам та здійснення коригувальних дій.

4.11. Процедура самообстеження включає наступні етапи:

- планування і підготовку робіт по самообстеженню;
- організацію і проведення самообстеження;
- узагальнення отриманих результатів і на їх основі формування звіту;
- розгляд і затвердження звіту на засіданні кафедри;
- усунення виявлених недоліків в організації і здійсненні навчальної та методичної роботи кафедри.

4.12. Одним з методів моніторингу є опитування стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти, викладачів, співробітників, роботодавців).

4.12.1. Опитування стейкхолдерів проводяться з метою визначення ступеня їх задоволеності якістю освітнього процесу (змістом, організацією і навчально- методичним забезпеченням освітнього процесу), а також якістю викладання навчальних дисциплін (роботи окремих викладачів).

4.12.2. Опитування стейкхолдерів є складником системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті. Опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі забезпечення якості освіти та реалізації принципу «студентоцентрованого навчання».

4.12.3. Участь стейкхолдерів в опитуваннях є добровільною і анонімною.

4.12.4. Опитування організовуються співробітниками сектору забезпечення якості освіти спільно з деканатами та можуть проводитися у формі онлайн-анкетування або за допомогою паперових анкет. Методика оцінювання залежить від виду опитування. Питання анкет формуються у межах компетентності стейкхолдерів та можуть коригуватися відповідно до поставлених керівництвом Університету завданнями. Анкетування проводиться протягом року.

4.12.5. Анкетування здобувачів вищої освіти щодо окремих викладачів проводиться за рішенням керівників зацікавлених структурних підрозділів. Отримані результати можуть враховуватися при прийнятті управлінських рішень.

4.12.6. За підсумками опитувань керівником сектору забезпечення якості освіти готується звіт, представлений керівництву Університету.

4.13. Можливий перегляд системи показників моніторингу та вдосконалення методів і напрямів досліджень, які вносяться до відповідного положення та затверджуються та доводяться до відома науково-педагогічних працівників у встановленому порядку до початку проведення моніторингу.

5. Результати моніторингу внутрішнього моніторингу якості освіти

5.1. За результатами моніторингу готуються аналітичні матеріали, звіти, довідки службові записки, які надаються керівництву Університету протягом року згідно із затвердженою Програмою. У звітах та аналітичних матеріалах обов'язково вказуються індикатори та шкала(и), використана(і) для визначення результатів моніторингу, а також методика, застосована для їх обрахунків. Звіт може містити таблиці, діаграми, графіки та інші форми узагальнення інформації.

5.2. Підсумки внутрішнього моніторингу якості освіти є підставою для прийняття керівництвом Університету управлінських рішень.

5.3. Результати внутрішнього моніторингу якості освіти оприлюднюються на офіційному веб-сайті Університету.

